MILJÖNÄMNDEN
ÖSTRA SKARABORG

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2026-09-09

Plats och tid	Inredia i Tibro, kl. 13.00–14.30
Beslutande	Sara Bahrenfuss (M), Essunga Mats Olsson (MP), Essunga Mikael Wendt (L), Falköping, ordförande Karolina Bergström (S), Falköping Knut Indebetou (M), Hjo Anders Karlsson (S), Hjo Anders Lundgren (C), Karlsborg Peter Kornestedt (S), Karlsborg Michael Nimstad (M), Skövde, 1:e vice ordförande Joakim Österlund (SD), Skövde Lena Åberg (L), Tibro, 2:e vice ordförande Annika Singleton (KD), Tibro ersätter Urban Samuelsson (M), Tibro

Övriga närvarande

Ersättare	Övriga
Roland Wanner (MP), Falköping	Pelle Holmström, förbundschef
Christer Carlsson (SD), Falköping	Jenny Möller, avdelningschef
Kenny Johansson (S), Hjo	Anna Toftedahl, avdelningschef
Anders Ståhl (L), Karlsborg	Eleonor Daag, sekreterare
Thomas Carlsson (S), Tibro	Caroline Thol Nordström
	Ella Årlén Börjesson
	Felicia Stragnefeldt
	Hedda Sundqvist
	Marta Holmlund
	Max Ulrikz

Utses att justera	Anders Karlsson
Underskrifter	Protokollet är justerat digitalt, se sista sidan i dokumentet.

Sekreterare Eleonor Daag

Paragrafer 39–55

Ordförande Mikael Wendt (L)

Justerare Anders Karlsson (S)

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

Innehållsförteckning

Miljönämndens verksamhetsmål för år 2027 3

Miljönämndens sammanträdesdagar år 2026 – ändring av datum 4

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på Borgunda 76:1, Falköpings kommun – förbud med vite..... 5

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på Borgunda 76:1, Falköpings kommun – förbud med vite..... 13

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på Borgunda 76:1, Falköpings kommun – förbud med vite..... 21

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite..... 29

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite 37

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite..... 45

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite..... 54

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite 62

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Skövde kommun – förbud med vite..... 70

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite 79

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Karlsborgs kommun – förbud med vite 88

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Skövde kommun – förbud med vite..... 97

Information..... 106

Projektrapporter..... 107

Redovisning av delegationsbeslut 108

Övriga frågor ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 39

Dnr 2026-6241

Miljönämndens verksamhetsmål för år 2027

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att anta mål för år 2027 inom verksamhetsperspektiven tillsyn/kontroll, kund, medarbetare och finansiering.

Miljönämnden beslutar också att översända målen till direktionen för kännedom.

Redogörelse för ärendet

Inför varje verksamhetsår beslutar miljönämnden om mål för verksamheten. Direktionen beslutar om övergripande strategiska mål inom respektive verksamhetsperspektiv. Nämnden beslutar om verksamhetsmål och preciserade verksamhetsmål som är relaterade till direktionens strategiska mål.

Tillägg har gjorts i mål MN 1.30 och MN 3.14. I övrigt är det redaktionella justeringar i målformuleringarna.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-26
Miljönämndens verksamhetsmål för år 2027

Bilaga

Miljönämndens verksamhetsmål för år 2027

Beslutet skickas till

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg
Medlemskommunerna: Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 40

Dnr 2025-4915

Miljönämndens sammanträdesdagar år 2026 – ändring av datum

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att fastställa följande sammanträdesdagar och platser för nämndens sammanträden år 2026:

- Onsdagen den 14 oktober, Hjo
- Onsdagen den 18 november, reservdatum, Skövde
- Onsdagen den 9 december, Skövde

Sammanträdena börjar kl. 13.00 om inte någon annan tid anges i kallelsen.

Nämndens ordförande har rätt att besluta att sammanträden ska hållas på distans.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-20

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41

Dnr 2026-4347

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på Borgunda 76:1, Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning:	Borgunda 76:1, Falköpings kommun
Anslutna adresser:	Brobacken Aspelund 1, konferensanläggningen
Besöksadress:	Brobacken Aspelund 1
Fastighetsägare:	Borgunda fastighets AB
Org.nr/personnr:	16556420-4815

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda Borgunda fastighets AB, 16556420-4815, att från och med tolv månader efter att de fått beslutet släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastighet Borgunda 76:1, med adressen Brobacken Aspelund 1, konferensanläggningen.

Nämnden beslutar att förena ovanstående förbud med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att Borgunda fastighets AB, ska betala en avgift till nämnden på 5 580 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 20 april 2026 fastigheten Borgunda 76:1 och gjorde en inspektion av avloppet på adressen Brobacken Aspelund 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande angående avloppet från konferensanläggningen:

- Slamavskiljaren är förmodligen godtagbar i dagsläget.
- Vid inspektionen kunde vi inte hitta något godtagbart efterföljande reningssteg.

Efter inspektionen skickade vi en kontrollrapport där vi beskrev bristerna hos nuvarande avloppsanläggning.

Miljönämnden har vid flera tillfällen förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 21 januari 2019 och förenades med ett vite på 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 januari 2020.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Något yttrande har inte kommit in till nämnden.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på (resor till och från) anläggningen 285 kronor per tillsynstillfälle. Miljönämnden östra Skaraborg tar ut en avgift för inställelse endast vid händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn som finansieras med timavgift.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor. Inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten Borgunda 76:1 i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till Borgunda 76:1 har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Direktutsläpp – endast slamavskiljare

Avloppsvattnet som släpps ut från anläggningen har enbart genomgått slamavskiljning. Längre gående rening saknas. I en slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena. Den rening som sker är alltså inte tillräcklig. Avloppsanläggningen uppfyller därmed inte kraven på rening enligt 9 kap. 7 § miljöbalken.

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark på det här sättet leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

Förbud är motiverat

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att avsaknad av godtagbart efterföljande reningssteg är en mer allvarlig brist. Det finns sammantaget en stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare meddelat ett förbud förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet har trätt i kraft men har inte följts. Eftersom det tidigare vitesbeloppet inte har varit tillräckligt för att förmå fastighetsägaren att upphöra med utsläppet, bedömer nämnden att det är skäligt och nödvändigt att förena det nya förbudet med ett högre vite.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 5 580 kronor eftersom handläggningen har tagit 4 timmar och 45 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor. I den totala avgiften ingår också en inställelseavgift på 285 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för bdt krävs att fastighetsägaren anmäler till miljönämnden att de önskar vidta åtgärderna. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att permanent ta avloppsanläggningen ur bruk. Då ska de skicka in dokumentation som visar att både WC- och BDT-avloppet är varaktigt bortkopplade och att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt. Att fastigheten exempelvis tillfälligt står obebodd eller att anläggningen uppges inte användas innebär inte att utsläppen har upphört, eftersom utsläpp fortfarande är tekniskt möjligt.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

Borgunda fastighets AB, Pl 15371 Borgunda, 541 93 Skövde

Bilagor till Borgunda fastighets AB

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

Tidrapport för ärende 2026-4347

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-05-12	Miljötillsyn Efterarbete	Kontrollrapport	Robert Ernstsson	1:00
2026-04-20	Miljötillsyn Kontroll/bedömning	Tillsyn	Robert Ernstsson	1:30
Summa:				**4:15**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 41 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vatten-myndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42

Dnr 2026-4351

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på Borgunda 76:1, Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning:	Borgunda 76:1, Falköpings kommun
Anslutna adresser:	Brobacken Aspelund 1, personalrum/kontor
Besöksadress:	Brobacken Aspelund 1
Fastighetsägare:	Borgunda fastighets AB
Org.nr/personnr:	16556420-4815

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda Borgunda fastighets AB, 16556420-4815, att från och med tolv månader efter att de fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten Borgunda 76:1, med adressen Brobacken Aspelund 1, personalrum/kontor.

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att Borgunda fastighets AB, ska betala en avgift till nämnden på 5 295 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 20 april 2026 fastigheten Borgunda 76:1 och gjorde en inspektion av avloppet på adressen Brobacken Aspelund 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande angående avlopp från personalrum/kontor:

- Slamavskiljaren är enligt fastighetsägaren pluggad, så den är att betrakta som en sluten tank.
- Tanken töms regelbundet var 7–10 dag. Det blir många tömningar per år. Under 2025 tömdes den slutna tanken 27 gånger enligt Avfall & Återvinning Skaraborg och fram till den 20 april 2026 har tanken tömts 10 gånger.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har vid flera tillfällen förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 21 januari 2019 och förenades med ett vite på 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 januari 2020.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Något yttrande har inte kommit in till Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på (resor till och från) anläggningen 285 kronor per tillsynstillfälle. Miljönämnden östra Skaraborg tar ut en avgift för inställelse endast vid händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn som finansieras med timavgift.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att den befintliga avloppslösningen på fastigheten Borgunda 76:1 i Falköpings kommun inte är långsiktigt godtagbar. Avloppsvattnet leds till en slamavskiljare som enligt uppgift är pluggad och därmed i praktiken fungerar som en sluten tank. Både wc- och bdt-vatten från personalrum och kontor leds till tanken.

Den stora mängden avloppsvatten medför ett omfattande behov av slamtömning och transporter. Under 2025 tömdes tanken 27 gånger och under 2026 hade den fram till den 20 april tömts 10 gånger, enligt uppgifter från Avfall & Återvinning Skaraborg. De återkommande transporterna med tunga fordon innebär bland annat utsläpp till luft och annan miljöpåverkan.

En sluten tank kan i vissa fall vara en godtagbar lösning, exempelvis när mängden avloppsvatten är liten och behovet av tömning begränsat samt det finns larm/nivågivare. I detta fall är tömningsbehovet däremot mycket omfattande. Det finns dessutom möjlighet att anordna en annan miljömässigt bättre avloppslösning som kan minska behovet av återkommande transporter.

Den befintliga anläggningen saknar också giltigt tillstånd enligt miljöbalken. För utsläpp av avloppsvatten ska avloppsanordningen uppfylla de krav på rening och försiktighetsmått som följer av miljöbalken.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd vidta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga och motverka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Nämnden bedömer att fastighetsägaren har faktisk och rättslig möjlighet att vidta de åtgärder som krävs för att följa beslutet.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

Vid en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken bedömer nämnden att kravet är rimligt. Med hänsyn till det mycket omfattande tömnings- och transportbehovet, att den befintliga lösningen saknar giltigt tillstånd och att det finns möjlighet att ordna en mer långsiktigt hållbar avloppslösning, bedömer miljönämnden att det är miljömässigt motiverat och skäligt att förbjuda fortsatt utsläpp av avloppsvatten till den befintliga anläggningen.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 5 295 kronor eftersom handläggningen har tagit 4 timmar 15 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet beslutet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att permanent ta avloppsanläggningen ur bruk. Då ska de skicka in dokumentation som visar att både WC- och BDT-avloppet är varaktigt bortkopplade och att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt. Att fastigheten exempelvis tillfälligt står obebodd eller att anläggningen uppges inte användas innebär inte att utsläppen har upphört, eftersom utsläpp fortfarande är tekniskt möjligt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

Borgunda fastighets AB, Pl 15371 Borgunda, 541 93 Skövde

Bilagor till Borgunda fastighets AB

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

Tidrapport för ärende 2026-4351

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-05-12	Miljötillsyn Efterarbete	Kontrollrapport	Robert Ernstsson	1:00
2026-04-20	Miljötillsyn Kontroll/bedömning	Tillsyn	Robert Ernstsson	1:30
Summa:				**4:15**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 42 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vatten-myndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43

Dnr 2026-4349

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på Borgunda 76:1, Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning:	Borgunda 76:1, Falköpings kommun
Anslutna adresser:	Brobacken Aspelund 1, produktionskontor
Besöksadress:	Brobacken Aspelund 1
Fastighetsägare:	Borgunda fastighets AB
Org.nr/personnr:	16556420-4815

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda Borgunda fastighets AB, 16556420-4815 att från och med tolv månader efter att bolaget fått beslutet släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten Borgunda 76:1, med adressen Brobacken Aspelund 1, produktionskontor.

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att Borgunda fastighets AB, ska betala en avgift till nämnden på 5 580 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 20 april 2026 fastigheten Borgunda 76:1 och gjorde en inspektion av avloppet på adressen Brobacken Aspelund 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande angående avloppet från produktionskontoret:

- Slamavskiljaren är förmodligen godtagbar i dagsläget.
- Vid inspektionen kunde vi inte hitta något godtagbart efterföljande reningssteg.

Efter inspektionen skickade vi en kontrollrapport där vi beskrev bristerna hos nuvarande avloppsanläggning.

Verksamheten fick ett tillstånd den 8 april 2020 för att anlägga nytt avlopp med en slamavskiljare på 6 000 liter och efterföljande infiltration på minst 120 m^2. Denna större planerade anläggning hade för avsikt att ta hand om flera utsläpp från byggnader på fastigheten. Någon ny anläggning har inte byggts och detta tillstånd har löpt ut.

Miljönämnden har vid flera tillfällen förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 21 januari 2019 och förenades med ett vite på 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 januari 2020.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Något yttrande har inte kommit in till Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på (resor till och från) anläggningen 285 kronor per tillsynstillfälle. Miljönämnden östra Skaraborg tar ut en avgift för inställelse endast vid händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn som finansieras med timavgift.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten Borgunda 76:1 i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till Borgunda 76:1 har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Direktutsläpp- endast slamavskiljare

Avloppsvattnet som släpps ut från anläggningen har enbart genomgått slamavskiljning. Längre gående rening saknas. I en slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena. Den rening som sker är alltså inte tillräcklig. Avloppsanläggningen uppfyller därmed inte kraven på rening enligt 9 kap. 7 § miljöbalken.

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark på det här sättet leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

Förbud är motiverat

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att avsaknad av godtagbart efterföljande reningssteg är en mer allvarlig brist. Det finns sammantaget en stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Nämnden har också tidigare beslutat om förbud förenat med vite om 50 000 kronor. Förbudet med vite har trätt i kraft och nämnden har inte fått in någon information om att åtgärder är vidtagna. Nämnden bedömer därför att det är nödvändigt att förena förbudet med ett högre vite för att fastighetsägaren ska följa det.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 5 580 kronor eftersom handläggningen har tagit 4 timmar och 15 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor. I den totala avgiften ingår också en inställelseavgift på 285 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att permanent ta avloppsanläggningen ur bruk. Då ska de skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avloppet är varaktigt bortkopplade och att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt. Att fastigheten exempelvis tillfälligt står obebodd eller att anläggningen uppges inte användas innebär inte att utsläppen har upphört, eftersom utsläpp fortfarande är tekniskt möjligt.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

Borgunda fastighets AB, Pl 15371 Borgunda, 541 93 Skövde

Bilagor till Borgunda fastighets AB

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

Tidrapport för ärende 2026-4349

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-05-12	Miljötillsyn Efterarbete	Kontrollrapport	Robert Ernstsson	1:00
2026-04-20	Miljötillsyn Kontroll/bedömning	Tillsyn	Robert Ernstsson	1:30
Summa:				**4:15**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 43 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44

Dnr 2026-2739

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Falköpings kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att han fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 361 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 11 september 2018 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren kunde inte inspekteras eftersom den bräddats så att inga mellanväggar var synliga

- Nämnden kunde inte hitta något efterföljande godkänt reningssteg. Anläggningen har en stenkista. I en sådan konstruktion sker ingen rening, endast kvittblivning.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 19 februari 2024 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 november 2024. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättlig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom de är lösta i vattnet. På fastigheten finns dessutom en slamavskiljare som inte uppfyller kraven när wc är påkopplat. En slamavskiljare för två hushåll får inte ha en mindre våtvolym än 4 000 liter. Det finns stora mängder slam i alla kammare och båda brunnarna på fastigheten är fyllda av slam och vatten ända upp till toppen. För att minska risken för slamflykt ska slammet samlas i den första, större kammaren, och endast mycket lite slam får tillfälligtvis komma över till de mindre kamrarna. Sammantaget innebär detta en risk att även slam och syretärande ämnen passerar igenom slamavskiljaren, som då inte uppfyller funktionskraven. Det räcker inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten.

Förbud är motiverat

I en stenkista sker ingen rening, utan det är bara en konstruktion som är till för att bli kvitt avloppsvattnet utan att det rinner ut på markytan. Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att stora mängder slam i alla kammare i slamavskiljare, avsaknad av information om våtvolym och skick av slamavskiljare samt avsaknad av ett godtagbart efterföljande reningssteg är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanent-hushåll. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör. Det finns sammantaget en stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare beslutat om förbud mot utsläpp från avloppsanläggningen. Förbudet var förenat med vite och har trätt i kraft, men nämnden har inte fått uppgifter som visar att nödvändiga åtgärder har vidtagits. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att det finns skäl att förena det nya förbudet med ett högre vite för att säkerställa att förbudet följs.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 361 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 30 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Han måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är varaktigt bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

Tidrapport för ärende 2026-2739

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-01	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-23	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**3:30**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 44 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45

Dnr 2026-3262

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Falköpings kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], och [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att de fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med **vite om 37 500** kronor för vardera fastighetsägaren. Detta innebär att [redacted] och [redacted] en kan få betala 37 500 kronor var om förbudet inte följs.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted] och [redacted] tillsammans ska betala en avgift till nämnden på 4 672 för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägarna har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 18 maj 2015 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren uppfyller inte dagens krav eftersom den är vittrad i bland annat mellanväggarna, det fanns stora mängder slam i alla kamrar och den saknar T-rör.
- Vi kunde inte hitta något efterföljande godkänt reningssteg. Efter slamavskiljaren leds avloppsvattnet i anläggningen troligtvis till en stenkista. I en sådan konstruktion sker ingen rening, endast kvittblivning.

Efter inspektionen fick fastighetsägarna ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägarna då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avlopps-anläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 20 mars 2023 och var förenat med ett vite om 25 000 kronor för var och en av fastighetsägarna. Förbudet började gälla den 30 januari 2025. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägarna har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägarna

Fastighetsägarna har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Något yttrande har inte kommit in till Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägarna till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom de är lösta i vattnet. Slamavskiljarens väggar och mellanväggar är vittrade, så att dess slamavskiljande funktion inte längre kan garanteras. Det finns också risk att delar av betongen släpper och faller ner i slamavskiljaren och därmed stör processen. Det finns stora mängder slam i den andra och tredje kammaren. För att minska risken för slamflykt ska slammet samlas i den första, större kammaren, och endast mycket lite slam får tillfälligtvis komma över till de mindre kamrarna. Slamavskiljaren saknar T-rör. Sammantaget innebär detta en risk att även slam och syretärande ämnen passerar igenom slamavskiljaren, som då inte uppfyller funktionskraven. Det räcker inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

Förbud är motiverat

I en stenkista sker ingen rening, utan det är bara en konstruktion som är till för att bli kvitt avloppsvattnet utan att det rinner ut på markytan. Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att en slamavskiljare utan T-rör och med vittrade väggar samt avsaknad av efterföljande reningssteg är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanent-hushåll samt en stenkista, där ingen rening alls sker. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör då det finns därför stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Förbudet, som var förenat med vite, har trätt i kraft och vi har inte fått in någon information om att åtgärder är vidtagna. Nämnden bedömer därför att det är nödvändigt att förena detta förbud med ett högre vite för att fastighetsägaren ska följa det.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 672 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 45 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägarna inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägarna göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägarna bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägarna kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. De måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är varaktigt bortkopplade och att det inte längre kan ske något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-20

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3262

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-21	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-21	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-01	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:45
2026-03-24	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**3:45**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 45 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46

Dnr 2026-3271

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Falköpings kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress: [redacted]
Fastighetsägare: [redacted]
Org.nr/personnr: [redacted]

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att han fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 672 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 5 juli 2018 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren kunde inte inspekteras eftersom den bräddats så att inga mellanväggar var synliga.
- Vi kunde inte hitta något efterföljande godkänt reningssteg. Fastighetsägaren uppger att det finns en infiltrationsbädd. Det finns inga luftningsrör eller annat som kan indikera på ett rätt byggt efterföljande reningssteg.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 12 februari 2024 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 november 2024. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Fastighetsägaren har hört av sig på telefon och meddelat att han har satt ner grundvattenrör och att det är dags att kontrollera nivån. En ansökan om tillstånd för att anlägga nytt avlopp kom in till nämnden den 26 maj 2026.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom de är lösta i vattnet. Det finns stora mängder slam i den andra och tredje kammaren. För att minska risken för slamflykt ska slammet samlas i den första, större kammaren, och endast mycket lite slam får tillfälligtvis komma över till de mindre kamrarna. Detta innebär en risk att även slam och syretärande ämnen passerar igenom slamavskiljaren, som då inte uppfyller funktionskraven. Det räcker alltså inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten.

Efterföljande reningssteg

Fastighetsägaren har inte kunnat visa att den befintliga infiltrationen har rätt dimensionering och förutsättningar för funktion. Det gäller bland annat hur många spridningsledningar som sprider ut avloppsvattnet över reningsytan, uppgifter om anläggningsmaterialets sammansättning och tjocklek, bäddens yta samt hur bädden ventileras.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

Uppgifter saknas också om den omgivande markens genomsläpplighet och beskaffenhet. En rätt dimensionerad infiltration tar hänsyn till hur marken är på platsen. Om det ständigt tillförs mer orenat avloppsvatten än bädden och den omgivande marken hinner ta hand om försämras reningsprocessen eller upphör helt.

En rätt dimensionerad markbaserad avloppsreningsanläggning är beroende av god tillgång till syre för att reningsprocessen, som sker med hjälp av mikroorganismer i en så kallad biohud, ska kunna fungera. Biohuden bildas ytligt i sandlagret eller i schaktbotten direkt under spridarledningarna där avloppsvattnet från slamavskiljaren fördelas ut över biohudens yta. Efter att avloppsvattnet har renats i biohuden infiltreras det vidare ner i de luftfyllda porerna mellan mineralkornen som bygger upp den nedre delen av avloppsanläggningen, för att slutligen infiltreras ut i den omgivande marken.

Fastighetens anläggning saknar luftningsrör. Detta innebär att tillgången till syre inte är tillräcklig i den här anläggningen.

Förbud är motiverat

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att stora mängder slam i andra och tredje kamrarna i slamavskiljare samt avsaknad av ett godtagbart efterföljande reningssteg är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanenthushåll. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör. Det finns därför stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Förbudet, som var förenat med vite, har trätt i kraft och vi har inte fått in någon information om att åtgärder är vidtagna. Nämnden bedömer därför att det är nödvändigt att förena förbudet med ett högre vite för att fastighetsägaren ska följa det.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 672 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 45 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Yttrande

Vad fastighetsägaren har framfört i sitt yttrande ger inte miljönämnden anledning att göra någon annan bedömning.

Ansökan handläggs i ett separat ärende. Den befintliga anläggningen är fortfarande i drift och ansökan om tillstånd för att anlägga ny avloppsanläggning utgör inte grund att ändra miljönämndens bedömning i detta ärende.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska fastighetsägaren använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Han måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är varaktigt bortkopplade och att det inte längre kan ske något utsläpp.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3271

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-05-04	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Telefonsamtal	Erika Landestorp	0:15
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-07	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-24	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**3:45**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 46 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47

Dnr 2026-3279

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Falköpings kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att hon fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 361 för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 2 juni 2015 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren är förmodligen godtagbar.
- Det efterföljande reningssteget efter slamavskiljaren, är ur funktion. Avloppsvattnet vid utloppsrören i slamavskiljaren står högre än rörens nedre kant.
- Något efterföljande godkänt reningssteg gick inte att hitta. Ca 2–3 meter från slamavskiljaren i beteshagen fanns en rund fläck med nässlor. Där finns troligtvis en stenkista. I en sådan konstruktion sker ingen rening, endast kvittblivning.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 28 juli 2023 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 12 april 2024. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Något yttrande har inte kommit in till Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Direktutsläpp- endast slamavskiljare

Avloppsvattnet som släpps ut från anläggningen har enbart genomgått slamavskiljning. Längre gående rening saknas. I en slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena. Den rening som sker är alltså inte tillräcklig. Avloppsanläggningen uppfyller därmed inte kraven på rening enligt 9 kap. 7 § miljöbalken.

Risker med stenkista

I en stenkista sker ingen rening, utan det är bara en konstruktion som är till för att bli kvitt avloppsvattnet utan att det rinner ut på markytan. Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

Förbud är motiverat

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att avsaknad av längre gående rening än slamavskiljning är en mer allvarlig brist. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanenthushåll och en stenkista, där ingen rening alls sker. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör. Det finns stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avlopps-anläggningen. Förbudet, som var förenat med vite, har trätt i kraft och vi har inte fått in någon information om att åtgärder är vidtagna. Nämnden bedömer därför att det är nödvändigt att förena förbudet med ett högre vite för att fastighetsägaren ska följa det.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 361 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 30 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Hon måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-20

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3279

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-21	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-08-21	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-01	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-24	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**3:30**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 47 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48

Dnr 2026-3281

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted] Falköpings kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att han fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 361 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 10 juli 2018 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren uppfyller inte dagens krav eftersom den är vittrad i bland annat mellanväggarna, det fanns stora mängder slam i den andra och tredje kammaren och eftersom den saknar godtagbart T-rör.
- Nämnden kunde inte hitta något efterföljande godkänt reningssteg. Fastighetsägaren uppger att det finns en stenkista.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 9 februari 2024 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 november 2024. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Något yttrande har inte kommit in till Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Direktutsläpp

Avloppsvattnet som släpps ut från anläggningen har enbart genomgått slamavskiljning. Längre gående rening saknas. I en slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena. Slamavskiljarens väggar och mellanväggar är vittrade, så att dess slamavskiljande funktion inte längre kan garanteras. Det finns också risk att delar av betongen släpper och faller ner i slamavskiljaren och därmed stör processen. Det fanns stora mängder slam i den andra och tredje kammaren. Slammet ska samlas i den första, större kammaren. Slamavskiljaren saknar godtagbart T-rör. Det är därför risk att även slam och syretärande ämnen passerar slamavskiljaren, som därmed inte uppfyller funktionskraven. Den rening som sker är alltså inte tillräcklig. Avloppsanläggningen uppfyller därmed inte kraven på rening enligt 9 kap. 7 § miljöbalken.

Risker med stenkista

I en stenkista sker ingen rening, utan det är bara en konstruktion som är till för att bli kvitt avloppsvattnet utan att det rinner ut på markytan. Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

Förbud är motiverat

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad och där anläggningen hade vissa mindre brister. Förhållandena i detta ärende skiljer sig tydligt från dem i den domen. Avloppsanläggningen har mer omfattande brister. Slamavskiljaren är vittrad, saknar T-rör och bedöms inte avskilja slam på avsett sätt. Dessutom saknas ett godtagbart efterföljande reningssteg och avloppsvattnet leds i stället till en stenkista. Anläggningen betjänar också ett permanentboende, vilket innebär en större och mer kontinuerlig belastning än vid ett fritidsboende.

Miljönämnden bedömer därför att bristerna är så allvarliga att det finns risk för negativ påverkan på människors hälsa och miljön om utsläppet får fortsätta. Det är därför proportionerligt och motiverat att förbjuda fortsatt utsläpp av avloppsvatten till den befintliga anläggningen.

Miljönämnden har tidigare beslutat om förbud mot utsläpp från avloppsanläggningen. Förbudet var förenat med vite och har trätt i kraft, men nämnden har inte fått uppgifter som visar att nödvändiga åtgärder har vidtagits. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att det finns skäl att förena det nya förbudet med ett högre vite för att säkerställa att förbudet följs.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 361 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 30 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Han måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3281

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-01	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-24	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**3:30**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 48 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vatten-myndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49

Dnr 2026-3307

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Skövde kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Skövde kommun
Anslutna adresser: [redacted], [redacted] och [redacted]
Besöksadress: [redacted]
Fastighetsägare: [redacted]
Org.nr/personnr: [redacted]

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted] att från och med tio månader efter att han fått beslutet släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted], med adresserna [redacted], [redacted] och [redacted].

Nämnden beslutar att förena ovanstående förbud med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 984 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 20 maj 2021 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adresserna [redacted], [redacted] och [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren för [redacted] uppfyller inte dagens krav eftersom den tar emot avloppsvatten från alla tre adresserna och därför är underdimensionerad och det fanns stora mängder slam i den andra och tredje kammaren.
- Slamavskiljaren för [redacted] kunde inte inspekteras eftersom nämnden inte kunde få upp locket. Fastighetsägaren uppger att det är en tvåkammarbrunn och då uppfyller den inte dagens krav.
- Slamavskiljaren för [redacted] kunde inte inspekteras eftersom nämnden inte kunde få upp locket. Fastighetsägaren uppger att det är en tvåkammarbrunn och då uppfyller den inte dagens krav.
- Infiltrationsbädden har anlagts utan tillstånd enligt miljöbalken eller enligt tidigare lagstiftning. Den har inte utformats enligt Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd 87:6. Infiltrationen är för liten för tre hushåll. Det växer träd, buskar och annan vegetation på bädden.
- Infiltrationsbädden anlades enligt uppgift från fastighetsägaren ca år 2005, och är alltså relativt gammal. Reningen i en rätt dimensionerad markbaserad anläggning fungerar vanligen tillfredsställande i 15–20 år, därefter avtar den.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 19 februari 2024 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 november 2024. Nämnden har nu följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har den 13 september 2024 fått tillstånd att bygga en ny avloppsanläggning. Nämnden har inte fått information om att den nya anläggningen har byggts eller om att utsläppet upphört.

Nedlagd handläggningstid i ärendet framgår av bifogad tidrapport.

Yttrande

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som ligger till grund för beslutet. Han har muntligen uppgett att han uppfattat det som att han hade tillståndets hela giltighetstid på sig att åtgärda avloppet och att han planerar att anlägga den nya avloppsanläggningen under hösten 2026. Han har även framfört att handläggningen av tillståndsansökan tog lång tid.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan (skälighetsregeln).

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan ”Information om regler”.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Skövde 2024-12-09, KF § 172/24. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på (resor till och från) anläggningen 285 kronor per tillsynstillfälle. Miljönämnden östra Skaraborg tar ut en avgift för inställelse endast vid händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn som finansieras med timavgift.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift skulle höjas med 0,7 %. Grundfaktor eller timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Skövde kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 § i miljöbalken. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättlig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan ”Information om regler”.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden idag godtagbar reningsanläggning.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom det är löst i vattnet. Två av slamavskiljarna har endast 2 kamrar. En godtagbar slamavskiljare för hushåll med wc ska ha 3 kamrar där den stora kammaren i slamavskiljaren ska utgöra 50 % av hela slamavskiljarens våtvolym. Resterande volym ska fördelas lika mellan de två mindre kamrarna. Anläggningens trekammarbrunn är för liten eftersom den tar emot avloppsvatten från alla tre adresser. Det finns stora mängder slam i den andra och tredje kammaren i din trekammarbrunn. För att minska risken för slamflykt ska slammet samlas i den första, större kammaren, och endast mycket lite slam får tillfälligtvis komma över till de mindre kamrarna. Sammantaget innebär detta en risk att även slam och syretärande ämnen passerar igenom slamavskiljaren, som då inte uppfyller funktionskraven. Det räcker alltså inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten.

Efterföljande reningssteg

Fastighetsägaren har inte kunnat visa att den befintliga infiltrationen har rätt dimensionering och förutsättningar för funktion. Det gäller bland annat uppgifter om anläggningsmaterialets sammansättning och tjocklek.

En rätt dimensionerad markbaserad avloppsreningsanläggning är beroende av god tillgång till syre för att reningsprocessen, som sker med hjälp av mikroorganismer i en så kallad biohud, ska kunna fungera. Biohuden bildas ytligt i sandlagret eller i schaktbotten direkt under spridarledningarna där avloppsvattnet från slamavskiljaren fördelas ut över biohudens yta. Efter att avloppsvattnet har renats i biohuden infiltreras det vidare ner i de luftfyllda porerna mellan mineralkornen som bygger upp den nedre delen av avloppsanläggningen, för att slutligen infiltreras ut i den omgivande marken.

Bäddens yta och ålder

Den befintliga bädden är för liten för tre hushåll. Det innebär att mikroorganismerna (biohuden) som står för reningen, inte har tillräcklig yta att breda ut sig på. Detta reducerar reningskapaciteten. Bäddens storlek påverkar också möjligheten att binda in näringsämnen i det tillförda bäddmaterialet.

Infiltrationsbädden är dessutom övervuxen med träd och buskar, vilket ökar risken att rotinträngning i spridarledningarna hindrar avloppsvattnet från att nå ut i hela bädden, men också att rötterna bildar kanaler genom bädden så att avloppsvattnet snabbt kan passera ner till grundvattnet.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

Infiltrationsbädden är relativt gammal. Reningen i en rätt anlagd markbaserad avloppsanläggning fungerar vanligen i 15–20 år, och därefter sker bara kvittblivning. Det innebär att avloppsvattnet fortfarande rinner undan och orenat letar sig ner genom marken. Så småningom når det grundvattnet, med stora hälsorisker som följd, eftersom grundvattnet i många fall är vår viktigaste dricksvattenkälla. Även om dricksvattnet inte är hotat, innebär ändå ett avloppsutsläpp att den omgivande marken påverkas negativt.

Förbud är motiverat

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att en felaktig kombination av slamavskiljare samt en för liten infiltration som riskerar rotinträngning är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanenthushåll. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör.

Miljönämnden har tidigare beslutat om förbud mot utsläpp från avloppsanläggningen. Förbudet var förenat med vite och har trätt i kraft, men nämnden har inte fått uppgifter som visar att nödvändiga åtgärder har vidtagits. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att det finns skäl att förena nya förbudet med ett högre vite för att säkerställa att förbudet följs.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 984 kronor eftersom handläggningen har tagit 4 timmar. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Yttrande

Nämnden ser positivt på att fastighetsägaren planerar att anlägga den nya avloppsanläggningen under hösten 2026. Även om handläggningen av ansökan om tillstånd tog viss tid har fastighetsägaren, sedan tillståndet beviljades den 13 september 2024, haft god tid på sig att vidta åtgärder för att följa det senaste förbudet med vite på avloppsanläggningen. Den befintliga avloppsanläggningen är fortfarande i drift. Det som fastighetsägaren har framfört ger därför inte nämnden skäl att ändra sin bedömning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Han måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är varaktigt bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3307

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-04-14 2026-04-13	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Telefonsamtal	Erika Landestorp	0:30
2026-04-09	Miljötillsyn Efterarbete	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-07	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-25	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**4:00**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 49 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50

Dnr 2026-3310

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Falköpings kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Falköpings kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress: [redacted]
Fastighetsägare: [redacted]
Org.nr/personnr: [redacted]

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att han fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted]

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted] ska betala en avgift till nämnden på 4 361 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 11 oktober 2013 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted]

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren uppfyller inte dagens krav eftersom den saknar T-rör och mellanväggarna är vittrade med fogsläpp.
- På fastigheten finns en infiltrationsbädd. Den har anlagts utan tillstånd enligt miljöbalken. Den har inte utformats enligt Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd 87:6. Bäddens dimensionering och uppbyggnad är i stora drag okänd. Luftningsrör saknas.
- Enligt muntliga uppgifter anlades infiltrationsbädden under tidigt 2000-tal, och är alltså relativt gammal. Reningen i en sådan anläggning fungerar vanligen tillfredsställande i 15–20 år, därefter avtar den.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 20 mars 2023 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 oktober 2023. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Fastighetsägaren har hört av sig muntligt och meddelat att han kommer att ansöka om tillstånd för att anlägga nytt avlopp.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206.

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Falköping 2024-12-02, § 181. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Falköpings kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden i dag godtagbar reningsanläggning.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom de är lösta i vattnet. På fastigheten finns en slamavskiljare som är vittrad med fogsläpp och saknar T-rör. Slamavskiljarens väggar och mellanväggar är vittrade, så att dess slamavskiljande funktion inte längre kan garanteras. Det finns också risk att delar av betongen släpper och faller ner i slamavskiljaren och därmed stör processen. Sammantaget innebär detta en risk att även slam och syretärande ämnen passerar igenom slamavskiljaren, som då inte uppfyller funktionskraven. Det räcker inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten.

Efterföljande reningssteg

Fastighetsägaren har inte kunnat visa att den befintliga infiltrationen har rätt dimensionering och förutsättningar för funktion. Det gäller bland annat hur många spridningsledningar som sprider ut avloppsvattnet över reningsytan, uppgifter om anläggningsmaterialets sammansättning och tjocklek och bäddens yta.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

Uppgifter saknas också om den omgivande markens genomsläpplighet och beskaffenhet. En rätt dimensionerad infiltration tar hänsyn till hur marken är på platsen. Om det ständigt tillförs mer orenat avloppsvatten än bädden och den omgivande marken hinner ta hand om försämras reningsprocessen eller upphör helt.

En rätt dimensionerad markbaserad avloppsreningsanläggning är beroende av god tillgång till syre för att reningsprocessen, som sker med hjälp av mikroorganismer i en så kallad biohud, ska kunna fungera. Biohuden bildas ytligt i sandlagret eller i schaktbotten direkt under spridarledningarna där avloppsvattnet från slamavskiljaren fördelas ut över biohudens yta. Efter att avloppsvattnet har renats i biohuden infiltreras det vidare ner i de luftfyllda porerna mellan mineralkornen som bygger upp den nedre delen av avloppsanläggningen, för att slutligen infiltreras ut i den omgivande marken.

Den aktuella avloppsanläggningen saknar luftningsrör. Det innebär att biohuden inte får tillräckligt med syre för att kunna fungera bra. Eftersom det inte räcker med lufttillförsel enbart genom luftningsrören ska markbaserade avloppsanläggningar anläggas ytligt, vanligen inte djupare än som mest en meter under markytan, så att biohuden också kan få luftning via porerna i de ytliga jordlagren. Jordlagren får inte heller kompakteras eller hårdgöras, utan jordlagren ska vara så porösa som möjligt så att luften lätt kan ta sig ner. Detta innebär sammantaget att tillgången till syre inte är tillräcklig i den här anläggningen.

Slamflykt

Slamflykt från slamavskiljaren, på grund av att T-rör saknas och att kammarväggarna är vittrade innebär att slampartiklar som kommit in i spridarledningarna stoppar upp avloppsvattnet och att slampartiklar ansamlas på biohuden så att den blir tjockare och mer ogenomtränglig. Detta leder till att bädden täpper sig och att reningen avtar eller upphör helt.

Bäddens ålder

Infiltrationsbädden är relativt gammal. Reningen i en rätt anlagd markbaserad avloppsanläggning fungerar vanligen i 15–20 år, och därefter sker bara kvittblivning. Det innebär att avloppsvattnet fortfarande rinner undan och orenat letar sig ner genom marken. Så småningom når det grundvattnet, med stora hälsorisker som följd, eftersom grundvattnet i många fall är vår viktigaste dricksvattenkälla. Även om dricksvattnet inte är hotat innebär ändå ett avloppsutsläpp att den omgivande marken påverkas negativt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

Förbud är motiverat

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att vittrade kammarväggar med fogsläpp och avsaknad av luftningsrör och T-rör är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanenthushåll. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör då det finns därför risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Förbudet, som var förenat med vite, har trätt i kraft och vi har inte fått in någon information om att åtgärder är vidtagna. Nämnden bedömer därför att det är nödvändigt att förena förbudet med ett högre vite för att fastighetsägaren ska följa det.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 361 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 30 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Yttrande

Fastighetsägaren har meddelat att han kommer att ansöka om tillstånd att bygga en ny avloppsanläggning. När ansökan kommer in handläggs den i ett annat ärende. Den befintliga anläggningen är fortfarande i drift och en planerad ansökan för en ny avloppsanläggning utgör inte grund att ändra miljönämndens bedömning i detta ärende.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. OBS! För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Han måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-20

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Mottagningskvitto
Överklagningshänvisning

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3310

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-18	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-08-18	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-07	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-25	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	1:00
Summa:				**3:30**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 50 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51

Dnr 2026-3329

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Karlsborgs kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Karlsborgs kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att han fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett **vite om 75 000** kronor.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjligt.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 672 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 3 september 2020 fastigheten [redacted] och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren är förmodligen godtagbar i sitt nuvarande skick.
- På fastigheten finns en infiltrationsbädd. Den har inte utformats enligt Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd 87:6. Fördelningsbrunnen saknar inställningsmöjligheter. Spridarledningen ligger ca 110 cm under markytan.
- Infiltrationsbäddens placering medför att fordon körs över den.

Kompletterande information:

- Efter besöket har fastighetsägaren i telefonsamtal beskrivit att nivån i slamavskiljaren inte blir så hög att vattenytan når upp till utloppsröret. Nämnden har då lämnat information om att det kan vara ett tecken på att den är otät och behöver undersökas.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 25 april 2025 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 20 december 2025. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har inte skickat in någon ansökan om att bygga en ny avloppsanläggning eller information om att utsläppet upphört.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Fastighetsägaren har hört av sig muntligt och meddelat att ett grundvattenrör har satts ner och att han planerar att ansöka om tillstånd för att anlägga en ny avloppsanläggning. Han meddelade också att fordon inte kör på den befintliga avloppsanläggningen samt att han anser att den befintliga avloppsanläggningen är i nyskick och att det därför är onödigt att byta ut den.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Karlsborg 2024-11-25, § 156. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted] i Karlsborg kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. När anläggningen byggdes 1985 fick fastighetsägaren tillstånd enligt en tidigare lagstiftning. Därefter har forskningen gått framåt och regelverket som rör dimensionering av enskilda avloppsanläggningar har ändrats, vilket innebär att anläggningen inte uppfyller dagens regelverk. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden idag godtagbar reningsanläggning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom det är löst i vattnet. Det räcker alltså inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten. Uppgift som fastighetsägaren har lämnat kring att vattennivån i slamavskiljaren inte går upp till utloppet tyder på att den kan vara otät och att ett läckage till omgivande mark kan ske.

Efterföljande reningssteg

Det saknas inställningsmöjligheter i fördelningsbrunnen. Inställningsmöjligheter är viktigt för att minska risken att spridarledningarna belastas olika. När en infiltration är snedbelastad, där en av två spridarledningar belastas av majoriteten av vattnet så förkortas bäddens livslängd. Eftersom endast halva bädden ska ta hand om majoriteten av vattnet ökar också risken att den delen av bädden täpper sig.

En rätt dimensionerad markbaserad avloppsreningsanläggning är beroende av god tillgång till syre för att reningsprocessen, som sker med hjälp av mikroorganismer i en så kallad biohud, ska kunna fungera. Biohuden bildas ytligt i sandlagret eller i schaktbotten direkt under spridarledningarna där avloppsvattnet från slamavskiljaren fördelas ut över biohudens yta. Efter att avloppsvattnet har renats i biohuden infiltreras det vidare ner i de luftfyllda porerna mellan mineralkornen som bygger upp den nedre delen av avloppsanläggningen, för att slutligen infiltreras ut i den omgivande marken.

Spridarledningarna i anläggningen ligger för djupt ner i marken. Det innebär att biohuden inte får tillräckligt med syre för att kunna fungera bra. Eftersom det inte räcker med lufttillförsel enbart genom luftningsrören ska markbaserade avloppsanläggningar anläggas ytligt, vanligen inte djupare än som mest en meter under markytan, så att biohuden också kan få luftning via porerna i de ytliga jordlagren. Spridarledningarna i din anläggning ligger alltså för djupt ner i marken för att syretransporten genom jorden ska kunna fungera tillfredsställande. Jordlagren får inte heller kompakteras eller hårdgöras av till exempel vägar uppställningsplatser för bilar, utan jordlagren ska vara så porösa som möjligt så att luften lätt kan ta sig ner. Detta innebär sammantaget att tillgången till syre inte är tillräcklig i den här anläggningen.

Bäddens ålder

Infiltrationsbädden är relativt gammal. Reningen i en rätt anlagd markbaserad avloppsanläggning fungerar vanligen i 15–20 år, och därefter sker bara kvittblivning. Det innebär att avloppsvattnet fortfarande rinner undan och orenat letar sig ner genom marken. Så småningom når det grundvattnet, med stora hälsorisker som följd, eftersom grundvattnet i många fall är vår viktigaste dricksvattenkälla. Även om dricksvattnet inte är hotat innebär ändå ett avloppsutsläpp att den omgivande marken påverkas negativt.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

Förbud är motiverat

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att avsaknad av inställningsmöjlighet i fördelningsbrunn och för djupt liggande spridarledning är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanenthushåll. Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör. Det finns stor risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare beslutat om förbud mot utsläpp från avloppsanläggningen. Förbudet var förenat med vite och har trätt i kraft, men nämnden har inte fått uppgifter som visar att nödvändiga åtgärder har vidtagits. Mot denna bakgrund bedömer nämnden att det finns skäl att förena det nya förbudet med ett högre vite för att säkerställa att förbudet följs.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 672 kronor eftersom handläggningen har tagit 3 timmar och 45 minuter. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Yttrande

Någon ansökan om tillstånd för en ny avloppsanläggning hade inte kommit in till miljönämnden den 24 augusti 2026. Om en ansökan kommer in kommer den att prövas i ett separat ärende. Den befintliga avloppsanläggningen är fortfarande i drift. Det som har framförts i yttrandet visar inte att bristerna i den befintliga anläggningen har åtgärdats och ger därför inte miljönämnden skäl att ändra sin bedömning i detta ärende.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Han måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-24

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3329

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-24	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-08-24	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-04-27 2026-04-13	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Telefonsamtal	Erika Landestorp	0:30
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-07	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:45
2026-03-26	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	0:30
Summa:				**3:45**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete: Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.

Kontroll: Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.

Granskning: Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.

Bedömning: Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.

Efterarbete: Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 51 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52

Dnr 2026-3333

Uppföljande kontroll av utsläpp från bristfällig avloppsanläggning på [redacted], Skövde kommun – förbud med vite

Beslutet gäller:

Fastighetsbeteckning: [redacted], Skövde kommun
Anslutna adresser: [redacted]
Besöksadress:
Fastighetsägare:
Org.nr/personnr:

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förbjuda [redacted], [redacted], att från och med tio månader efter att hon fått beslutet, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett och bad, disk och tvätt (bdt) som inte har genomgått av nämnden godkänd rening på fastigheten [redacted].

Nämnden beslutar att förena förbudet med ett vite om **75 000 kronor**.

Beslutet gäller till dess att den befintliga avloppsanläggningen har ersatts med en av nämnden godtagbar reningslösning. Om fastighetsägaren väljer att upphöra med utsläppet ska avloppsanläggningen vara varaktigt tagen ur bruk så att utsläpp av avloppsvatten inte längre är tekniskt möjlig.

Beslut om avgift

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar också att [redacted], ska betala en avgift till nämnden på 4 984 kronor för handläggningen av detta ärende.

Miljönämnden skickar en faktura separat, sista betalningsdag och hur betalning ska ske framgår av fakturan.

Hur man överklagar

Fastighetsägaren har rätt att överklaga detta beslut. Information om hur överklagan går till finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljösamverkan östra Skaraborg besökte den 27 maj 2021 fastigheten [redacted] i Skövde kommun och gjorde en inspektion av avloppet på adressen [redacted].

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

Då kunde nämnden konstatera följande:

- Slamavskiljaren uppfyller inte dagens krav eftersom det fanns slam i den andra och tredje kammaren och eftersom den saknar T-rör.
- På fastigheten finns en infiltrationsbädd. Den har anlagts utan tillstånd enligt miljöbalken. Den har inte utformats enligt Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd 87:6. Det saknas luftningsrör i änden på spridarledningarna. Det växer större träd på och i närheten av bädden.
- Infiltrationsbädden anlades ca år 1975, och är alltså relativt gammal. Reningen i en sådan anläggning fungerar vanligen tillfredsställande i 15–20 år, därefter avtar den.

Efter inspektionen fick fastighetsägaren ett meddelande från nämnden om bristerna hos den nuvarande avloppsanläggningen. Nämnden informerade också om att fastighetsägaren då hade möjlighet att vidta åtgärder och att det först krävs en ansökan till nämnden.

Miljönämnden har sedan förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Det senaste förbudet beslutades av nämnden den 19 februari 2024 och var förenat med ett vite om 50 000 kronor. Förbudet började gälla den 1 november 2024. Nämnden har följt upp om åtgärder vidtagits angående anläggningen. Nämnden har inte fått in några uppgifter om att avloppet åtgärdats. Fastighetsägaren har sökt och fått tillstånd att bygga en ny avloppsanläggning, men den nya anläggningen är inte påbörjad.

I en bilaga till beslutet finns en tidrapport som visar hur mycket tid nämnden har lagt på att handlägga ärendet.

Yttrande från fastighetsägaren

Fastighetsägaren har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Fastighetsägaren har hört av sig muntligt och meddelat att hon har inväntat tillstånd från länsstyrelsen på grund av fornlämning på fastigheten. Den nya anläggningen ska påbörjas nu när länsstyrelsen har gett tillstånd.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser om förbud

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap. 9, 14 §§ miljöbalken och viteslagen (1985:206).

Enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken får miljönämnden meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena förelägganden och förbud med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om hur viten ska tillämpas.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Mer information om regelverket kring enskilda avlopp finns i bilagan Information om regler.

Tillämpade bestämmelser om avgift

27 kap. § 1 miljöbalken (1998:808): Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för

1. prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde,
2. sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 §, och
3. utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 och 2 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet.

En sådan föreskrift är Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som har fastställts av kommunfullmäktige i Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Taxan är antagen av Kommunfullmäktige i Skövde 2024-12-09, KF § 172/24. Där finns följande bestämmelser:

6 § Avgift tas ut: p. 3: i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), dock minst en halv timme.

7 § Vid tillämningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 239 kr. Indexuppräkning sker enligt 9 §.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2024. Miljönämnden östra Skaraborg ska för varje kalenderår (avgiftsår) justera i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med aktuell timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Den 3 december 2025 genomförde miljönämnden indexuppräkning av taxor inför år 2026 (MN § 59). Taxa och avgift höjdes med 0,7 %. Timavgift för år 2026 är 1 246 kronor, inställelseavgiften är 285 kronor.

Miljönämndens bedömning

Miljönämnden bedömer att avloppsanläggningen på fastigheten [redacted], Skövde kommun inte uppfyller miljöbalkens krav på rening enligt 9 kap. 7 §. Nämnden bedömer också att ett fortsatt utsläpp skulle innebära en uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 3 § i miljöbalken är det den som står för utsläppet som ska se till att utsläppet upphör. Som fastighetsägare är man ansvarig för att inte släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten från sin fastighet. Nämnden bedömer att ägaren till [redacted] har möjlighet (faktisk och rättslig rådighet) att följa detta beslut.

Miljönämnden har också gjort en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att åtgärden är rimlig i förhållande till miljönyttan.

Dokumentation

Den befintliga anläggningen saknar giltigt tillstånd enligt miljöbalken, både för anläggandet och för driften. När din anläggning byggdes 1975 fick fastighetsägaren tillstånd enligt en tidigare lagstiftning. Därefter har forskningen gått framåt och regelverket som rör dimensionering av enskilda avloppsanläggningar har ändrats, vilket innebär att anläggningen inte uppfyller dagens regelverk. För att få släppa ut avloppsvatten krävs det att det leds till en av nämnden idag godtagbar reningsanläggning.

Slamavskiljare

I en fungerande slamavskiljare samlas det mesta av slammet upp, men ca 90 % av näringsämnena kväve och fosfor passerar den, liksom en stor del av smittämnena, eftersom de är lösta i vattnet. Det finns slam i den andra och tredje kammaren. För att minska risken för slamflykt ska slammet samlas i den första, större kammaren, och endast mycket lite slam får tillfälligtvis komma över till de mindre kamrarna. Slamavskiljaren saknar T-rör. Sammantaget innebär detta en risk att även slam och syretärande ämnen passerar igenom slamavskiljaren, som då inte uppfyller funktionskraven. Det räcker alltså inte med att bara ha en slamavskiljare för att uppfylla dagens krav på rening av avloppsvatten.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

Efterföljande reningssteg

Fastighetsägaren har inte kunnat visa att den befintliga infiltrationen har rätt dimensionering och förutsättningar för funktion. Det gäller bland annat uppgifter om anläggningsmaterialets sammansättning och tjocklek. Uppgifter saknas också om den omgivande markens genomsläpplighet och beskaffenhet. En rätt dimensionerad infiltration tar hänsyn till hur marken är på platsen. Om det ständigt tillförs mer orenat avloppsvatten än bädden och den omgivande marken hinner ta hand om försämras reningsprocessen eller upphör helt.

En rätt dimensionerad markbaserad avloppsreningsanläggning är beroende av god tillgång till syre för att reningsprocessen, som sker med hjälp av mikroorganismer i en så kallad biohud, ska kunna fungera. Biohuden bildas ytligt i sandlagret eller i schaktbotten direkt under spridarledningarna där avloppsvattnet från slamavskiljaren fördelas ut över biohudens yta. Efter att avloppsvattnet har renats i biohuden infiltreras det vidare ner i de luftfyllda porerna mellan mineralkornen som bygger upp den nedre delen av avloppsanläggningen, för att slutligen infiltreras ut i den omgivande marken.

Den aktuella avloppsanläggningen saknar luftningsrör. Det innebär att biohuden inte får tillräckligt med syre för att kunna fungera bra.

Slamflykt

Slamflykt från slamavskiljaren, på grund av att T-rör saknas innebär att slampartiklar som kommit in i spridarledningarna stoppar upp avloppsvattnet och att slampartiklar ansamlas på biohuden så att den blir tjockare och mer ogenomtränglig. Detta leder till att bädden täpper sig och att reningen avtar eller upphör helt.

Bäddens ålder

Infiltrationsbädden är relativt gammal. Reningen i en rätt anlagd markbaserad avloppsanläggning fungerar vanligen i 15–20 år, och därefter sker bara kvittblivning. Det innebär att avloppsvattnet fortfarande rinner undan och orenat letar sig ner genom marken. Så småningom når det grundvattnet, med stora hälsorisker som följd, eftersom grundvattnet i många fall är vår viktigaste dricksvattenkälla. Även om dricksvattnet inte är hotat innebär ändå ett avloppsutsläpp att den omgivande marken påverkas negativt.

Förbud är motiverat

Orenat avloppsvatten som släpps ut i mark leder till förorening av grundvattnet och risk för förorening av omgivande vattentäkter. Det förorenade grundvattnet rör sig genom marken och kommer sedan upp ovan markytan i topografiska lågområden, där sjöar och vattendrag finns. Därmed ökar utsläppet också risken för övergödning i sjöar och vattendrag. Det leder till syrebrist, algblomning och igenväxning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 15 april 2021 i mål nr M 4447-20 bedömt att det inte var proportionerligt att förbjuda utsläpp av avloppsvatten till en avloppsanläggning med en infiltration från 1986 som betjänade en fritidsbostad, där infiltrationen hade vissa mindre brister. Miljönämnden bedömer att avsaknad av T-rör samt avsaknad av luftningsrör på spridarledningarna och att det växer träd på och i närheten av bädden är mer allvarliga brister. Jämfört med Mark- och miljööverdomstolens dom är det i detta fall dessutom fråga om ett permanenthushåll.

Miljönämnden bedömer därför att det finns anledning att kräva att utsläpp av avloppsvatten till anläggningen upphör. Det finns risk att människors hälsa och miljön påverkas negativt om utsläppet får fortsätta.

Miljönämnden har tidigare förbjudit utsläpp av avloppsvatten från avloppsanläggningen. Förbudet, som var förenat med vite, har trätt i kraft och vi har inte fått in någon information om att åtgärder är vidtagna. Nämnden bedömer därför att det är nödvändigt att förena förbudet med ett högre vite för att fastighetsägaren ska följa det.

Avgift för handläggning

Avgiften för nämndens handläggning av detta ärende är 4 984 kronor eftersom handläggningen har tagit 4 timmar. Timavgiften år 2026 är 1 246 kronor.

Yttrande

Fastighetsägaren har sedan tidigare fått tillstånd att bygga en ny avloppsanläggning. Den befintliga anläggningen är fortfarande i drift och tillståndet utgör inte grund att ändra miljönämndens bedömning i detta ärende.

Fortsatt handläggning

Den som är fastighetsägare är ansvarig för att ha en godtagbar avloppsanläggning. Om ägaren inte har åtgärdat avloppsanläggningen eller om utsläppet inte har varaktigt upphört när förbudet träder i kraft kan nämnden ansöka om utdömande av vitet.

Hur ska fastighetsägaren göra för att undvika att förbudet träder i kraft?

För att kunna fortsätta släppa ut avloppsvatten från wc, samt bad, disk och tvätt (bdt) på fastigheten måste den befintliga avloppsanläggningen tas ur bruk. I stället ska de använda en ny avloppsanläggning som har byggts enligt ett tillstånd från Miljönämnden östra Skaraborg.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

För att få anlägga eller bygga om ett enskilt avlopp för wc krävs ett tillstånd från miljönämnden. Det är viktigt att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg i god tid innan man vidtar några åtgärder. Det tar tid för nämnden att handlägga ansökan och många entreprenörer måste bokas långt i förväg. **OBS!** För att avloppsanläggningen ska räknas som färdigställd måste nämnden också få in ett intyg där den som har grävt intygar att anläggningen har färdigställts enligt tillståndet. Fastighetsägaren bör därför snarast börja planera för en ny avloppslösning för wc och bdt.

Det går också att välja en alternativ lösning, med till exempel torrtoa och/eller latrinhämtning, samt en separat bdt-anläggning. En sådan anläggning måste också anmälas till nämnden. Tänk på att även en anmälan kan ta tid att handlägga och att nämnden i vissa fall behöver få in ett intyg om att anläggningen är färdigställd.

Fastighetsägaren kan också välja att inte använda sitt avlopp mera. Hon måste då skicka in dokumentation som visar att både wc- och bdt-avlopp är bortkopplade och att det inte längre sker något utsläpp.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2026-08-19

Beslutet skickas till

[redacted]

Bilagor till [redacted]

Tidrapport
Information om regler
Överklagningshänvisning
Mottagningskvitto

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

Tidrapport för ärende 2026-3333

Denna tidrapport redovisar vilka åtgärder och arbetsmoment miljönämnden utfört i ärendet och som vi tar betalt för. Under sammanställningen finns en beskrivning av vad de olika specifikationerna innebär. Hör gärna av dig till oss om du har frågor om tidrapporten.

Datum	Specifikation	Händelsetyp	Utförare	Tid
2026-09-09 2026-08-26	Miljötillsyn Föredragning presidiet, nämnd	Beslutsförslag åtgärdskrav	Jenny Möller	0:30
2026-08-20	Miljötillsyn Efterarbete	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	1:00
2026-08-20	Miljötillsyn Bedömning	Beslutsförslag åtgärdskrav	Erika Landestorp	0:15
2026-05-26	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Telefonsamtal	Erika Landestorp	0:15
2026-04-30	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Telefonsamtal	Erika Landestorp	0:15
2026-04-14	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Telefonsamtal	Erika Landestorp	0:30
2026-04-09	Miljötillsyn Kontakt, e-post	Expediering	Erika Landestorp	0:15
2026-04-08	Miljötillsyn Efterarbete	Kommunicering	Erika Landestorp	0:30
2026-03-26	Miljötillsyn Kontroll	Tillsyn	Erika Landestorp	0:30
Summa:				**4:00**

Beskrivning av vad som kan ingå i olika specifikationer

Förarbete:	Planering av kontrollen, exempelvis inläsning om er verksamhet, planering av vilka moment som ska kontrolleras samt iordningställande av utrustning.
Kontroll:	Inspektion eller revision. Kan genomföras digitalt, på plats hos en verksamhet eller i form av kontroll av information på Miljösamverkans kontor.
Granskning:	Granskning av handlingar, bilder, analysresultat eller annan dokumentation.
Bedömning:	Bedömning av iakttagelser från kontrollen, avstämning med kollegor och chef.
Efterarbete:	Rapportskrivning, beslutsskrivning, tillsynsanteckning.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 52 forts.

INFORMATION OM REGLER

Miljöbalken

Utsläpp av avloppsvatten är enligt 9 kap. 1 § i miljöbalken (1998: 808) att anse som miljöfarlig verksamhet. För alla miljöfarliga verksamheter gäller de allmänna hänsynreglerna i 2 kap. i miljöbalken.

I 2 kap. 1 § i miljöbalken anges att verksamhetsutövare är skyldiga att visa att de allmänna hänsynsreglerna i det andra kapitlet efterlevs (omvänd bevisbörda).

2 kap. 3 § i miljöbalken anger att den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön (försiktighetsprincipen).

Enligt 2 kap. 7 § i miljöbalken ska kostnaderna för skyddsåtgärderna vägas mot den miljönytta de gör (skälighetsregeln).

I 9 kap. 7 § miljöbalken sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att det inte uppkommer någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar anläggas.

Miljönämnden får enligt 26 kap. 9 § i miljöbalken meddela de föreläggande eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Enligt 26 kap. 14 § i miljöbalken får miljönämnden förena föreläggande och förbud med vite.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Enligt 12 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett om avloppsvattnet inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Men det gäller inte om det är uppenbart att utsläppet kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Allmänna råd och handbok

Utförlig information om lagstiftningen för små avlopp finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) samt Naturvårdsverkets handbok *Små avloppsanläggningar*.

Viteslagen

Lag om viten (1985:206) reglerar hur viten får tillämpas för att se till att lagar som miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs.

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 53

Information

a) Redovisning av projektrapport: Miljötillsyn hos drivmedelsstationer (dnr 2026-4460)

b) Rapport efter senaste direktionsmötet den 16 juni

c) Kommunbrev från föreningen VA-i-tiden om tillsyn av enskilda avlopp samt myndighetsaktivism (dnr 2026-5742)

d) Miljönämndens beslut om förstöring av varor från Klarsinnad AB är överklagat (dnr 2026-5362)

e) Mark- och miljödomstolen har avslagit miljönämndens ansökningar om utdömande av vite för ej åtgärdade avloppsanläggningar (dnr 2026-5518 och dnr 2026-5519)

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 54

Projektrapporter

Miljönämnden har tagit del av följande projektrapporter:

a) Miljötillsyn hos badanläggningar (dnr 2025-4946)
b) Miljötillsyn hos aktivitetscenter för barn (dnr 2025-4945)
c) Livsmedelskontroll på restauranger och caféer (dnr 2025-5747)
d) Tillsyn av rökfria miljöer vid entréer och uteserveringar vid restauranger (dnr 2025-5769)
e) Livsmedelskontroll hos restauranger, caféer, butiker och foodtrucks (dnr 2025-5748)
f) Kemikalietillsyn hos försäljare av växtskyddsmedel (dnr 2026-3512)
g) Miljötillsyn hos fordonstvättar (dnr 2026-1909)
h) Miljötillsyn hos drivmedelsstationer (dnr 2026-4460)

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MN § 55

Dnr 2026-653

Redovisning av delegationsbeslut

Miljönämnden har tagit del av listor med de beslut som miljökontoret har fattat på nämndens delegation under maj, juni och juli 2026.

Bilagor

Listor med delegationsbeslut från maj, juni och juli 2026

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: MIKAEL WENDT
Date: 2026-09-11 20:39:52
BankID refno: 01a091c4-c7b6-75ae-bea9-c7c67568b245

Ordförande i Miljönämnden östra Skaraborg: Mikael Wendt

Signed by: Anders Berndt Henning Karlsson
Date: 2026-09-11 21:11:27
BankID refno: 01a091e1-9ef9-75a4-a766-c0c6df206a75

Ledamot i Miljönämnden östra Skaraborg: Anders Karlsson

Signed by: ELEONOR DAAG
Date: 2026-09-14 08:47:12
BankID refno: 01a09eab-5c62-795e-84aa-417c37d10167

Miljösekreterare: Eleonor Daag

Signature reference: 7d75d830-41d3-483f-acc8-c13f7b0f0b95

Kopia/bekräftelse på e-signerat dokument.